

Posudek oponentky diplomové práce Nely Kalvodové

Narativní strategie v románech Maria Vargase Llosy

Na diplomové práci Nely Kalvodové oceňuji v první řadě její soustředěnost. Autorka zvolila dva romány Maria Vargase Llosy, který je i českému publiku dobře známý. Vargas Llosa se především v 60. a na počátku 70. let 20. stol. projevil jako velký románový experimentátor a jeho „posedlost“ románem a možnostmi, které tento žánr nabízí, trvá dodnes.

Narativní techniky bývají studovány především v jeho prvních třech románech, v nichž usiloval o tzv. „totální román“, ovšem N. Kalvodová vybrala díla *Tetička Julie a zneuznaný génius* a *Pantaleón a jeho ženská rota*, které bývají považovány za méně novátorské, čtenářsky přístupnější a v nichž vstupuje do díla Vargase Llosy silná humoristická stránka.

Autorka celou práci prokazuje, že studovat narativní techniky právě v těchto románech je přínosné a přináší to vhled do vývoje spisovatelovy estetiky. Přesto bych uvítala explicitnější zmínku o tom, že řada postupů a nástrojů, která Nela Kalvodová v práci analyzuje (*cajas chinas*, *diálogos telescópicos*), se nerodí v těchto románech, ale naopak jsou plně rozvinuty v dílech předchozích a zde dochází k jejich zjednodušení.

Také postrádám větší zapojení teoretických prací Vargase Llosy o románu; autorka cituje z přednášky „La novela“, která je ovšem z roku 1968. Později se Vargas Llosa estetice románu opakovaně věnoval a řešil otázky, které přímo souvisí s tematikou analyzovaných románů, např. autobiografičnosti, lži a pravdou literárního textu apod. – viz např. eseje *La verdad de las mentiras*.

Tyto drobné výtky ale nic nemění na celkové kvalitě práce. Autorce se podařilo předložit zdařilou a opravdu detailní analýzu románů, která je soustředěná na text a vychází z pečlivé četby. N. Kalvodová nenabízí úvodní kontextové kapitoly, kontext dokázala zařadit přímo do analytických částí, takže rozbor textu je provázaný s životem Vargase Llosy, historickým a společenským pozadím a v neposlední řadě s velkým množstvím odkazů na sekundární literaturu, o kterou se autorka opírá. Oceňuji, že při studiu typů vypravěče a různých narativních technik sáhla po různorodé škále jmen literárních vědců (Hodrová, Todorov, Eco, Bachtin aj.), což jí umožňuje nahlédnout zkoumané otázky z různých perspektiv a bez dogmatičnosti. Navíc se jí daří identifikovat a pospat shodné i rozdílné momenty obou románů.

V diskusi bych se ráda vrátila k otázce psané a orální kultury, která je pro Vargase Llosu klíčová a možnost orality ho nepřestává fascinovat. Autorka na s. 11 říká, že „autor toto téma nahlíží z různých úhlů, a zatímco Vypravěč zachycuje orální podobu tvoření příběhů, Tetička Julie tu psanou“. Není však *Tetička Julie...* právě i výpovědí o síle mluveného slova? Vždyť Camachovy *radioteatros* jsou určeny k poslechu (byť je nejprve píše) – posluchači (ne čtenáři) sedí přikovaní u rozhlasových přijímačů podobně, jako indiáni naslouchají slovům vypravěče.

Pokud jde o formální stránku práce, je psána kultivovaným jazykem a prošla pečlivou redakční prací. Dala bych pozor jen na některé nepřesné informace, např. na s. 7 „svatba s tetou“ – Julie jeho teta nebyla; na s. 12 se domnívám, že anglické spojení „actual world“ je zde míněn ne jako aktuální, ale právě jako skutečný.

Diplomová práce Nely Kalvodové rozhodně splňuje požadavky kladené na tento typ textu, a proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení *výborně*.

Praha, 26. 8. 2021

Mgr. Dora Poláková, Ph. D.